Hasta hakları
kısaca

Haklarını bilen, iyi bilgilenmiş hastalar, önerilen tedaviye aktif olarak katılabilirler ve doktor ve bakım personeliyle güvene dayalı bir ilişki kurabilirler.

1. Aydınlatılma hakkı

Sağlık durumunuz, planlanan tetkikler ve tedaviler, beklenen avantajlar ve olası riskler, hastalığın öngörülen seyir tahminleri (prognoz) ve mali hususlar hakkında net ve makul bir şekilde bilgilendirilmeye hakkınız vardır.

Bir sağlık kurumuna girişiniz sırasında haklarınız ve yükümlülükleriniz ve ayrıca yatış şartlarınız hakkında basılı belge olarak veya elektronik biçimde bilgiler alırsınız.

2. Özgür ve aydınlatılmış onam

Karar ehliyetiniz mevcutsa (bir durumu değerlendirebiliyor ve mantıklı kararlar alabiliyorsanız) bir tedavi sadece, siz – yetişkin veya küçük yaşta olmanıza bakılmaksızın – özgürce (baskı ya da zorlama olmadan) ve aydınlatılmış (durumu tam olarak bilerek) olarak rızanızı beyan ettiyseniz gerçekleştirilebilir.

3. Tıbbi vasiyet ve karar ehliyeti yokluğunda temsil

Hangi tıbbi tedavileri onaylamak istediğinizi, hangilerini onaylamak istemediğinizi içerisinde belirttiğiniz bir tıbbi vasiyet düzenleyebilir ve karar ehliyetinizi kaybetme durumunuz için bir temsilci atayabilirsiniz. Bu kişi, siz bunu yapamayacak durumdaysanız, sizin için (yani sizin tahmin edilen iradenize ve çıkarlarınıza uygun olarak) tedaviler hakkında karar verebilir.

4. Sağlık uzmanını ve/veya sağlık kurumunu seçme serbestliği

Sağlık uzmanınızı veya sağlık kurumunuzu serbestçe seçip seçemeyeceğiniz esas olarak, seçmiş olduğunuz sağlık sigortası modeline bağlıdır. Özel bir hastanede veya kanton dışında yapılan hastane tedavisi, temel sigortanız tarafından bütünüyle karşılanmayabilir. Bu nedenle her durumda temel ve ek sigortanızın genel ticari şartlarını iyice okumalısınız.

Dışarıdan ayakta tedavide, başvurmak istediğiniz sağlık uzmanını serbestçe seçebilirsiniz; bunun istisnası, sizin tarafınızdan seçilmiş olan sigorta modelinin (örneğin bir aile hekimliği modeli veya bakım ağı gibi) seçiminizi sınırlamasıdır.

Zorunlu temel sigorta tarafından üstlenilen hizmet kataloğu ve hizmet kalitesi aynı kalır.

5. Cebri tedbirler

İsteğinize aykırı veya sizin direnmenize rağmen yapılan her tedavi, kısıtlayıcı bir tedbir veya sizin rızanız alınmadan yapılan bir tedavi olup olmadığından bağımsız olarak, cebri tedbir sayılır.

Size önerilen tedavileri bağımsız olarak, yani güvenilir bilgilere dayalı olarak ve titiz bir değerlendirme yaptıktan sonra, onaylayabilecek durumda olabilmeniz gerekir. Tedbirler, sizin kişisel değerlerinize uygun olmak zorundadır.

Prensip olarak her türlü zorlama kullanımı yasaktır; ancak tıpta, cebri tedbirlerin kaçınılmaz olduğu istisnai durumlar vardır (örneğin bir psikiyatri kliniğinde).

6. Sağlık sektöründe meslek sırrı

Tüm verilerinizin gizlilikle ele alınması hakkınız vardır. Sağlık uzmanları, mesleki sırları saklamak zorundadırlar, buna hekimin sır saklama yükümlülüğü de denir. Görevlerini yerine getirirken öğrendikleri her şeyi kendilerine saklamak zorundadırlar.

Yasayla düzenlenmiş istisnalar dışında, sizin onayınız olmaksızın üçüncü kişilere bilgi veremezler. Mesleki sır saklama yükümlülüğü, sağlık uzmanları arasında da geçerlidir.

Mesleki sır saklama yükümlülüğünün amacı, sizin mahremiyetinizi ve kendilerine emanet edilen bilgiler hakkında susmak zorunda olan uzmanları korumaktır.

7. Hasta dosyasını inceleme hakkı

Hasta dosyanızı inceleme ve dosya içeriğinin size açıklanması hakkınız vardır. Kantona bağlı olarak, evrakların aslını ya da kopyasını alabilir ve seçtiğiniz sağlık uzmanına verebilirsiniz.

8. e-Sağlık ve elektronik hasta dosyası

Bir elektronik hasta dosyası (EHD) talep etme hakkınız vardır. Böylelikle sağlık verilerinizin idaresine katılabilir ve tıbbi bilgilerinize dijital olarak erişebilirsiniz.

EHD, sağlık hizmet sağlayıcılarınızda saklanan en önemli verilerin dijital kopyalarını toplar. Böylelikle sağlık uzmanları arasındaki bilgi alışverişinin ve ortak karar alma sürecinin basitleştirilmesi amaçlanır. Tıpkı sizin gibi, sizi tedavi eden sağlık uzmanları da bu bilgileri her zaman görebilirler. EHD koruma altında ve emniyettedir. Size aittir ve ona kimin erişebileceğine siz serbestçe karar verirsiniz.

9. Tedavi hatası

Gereken tıbbi özenle tedavi edilmeye hakkınız vardır. Bir tedavi hatası durumunda, sizi tedavi etmiş olan uzmandan bir açıklama talep etmeye hakkınız var. Ne olduğunu anlamak için tüm sorularınızı sorabilirsiniz. Ayrıca ikinci bir doktor görüşü alma ve daha fazla destek için bir hasta hakları örgütüne başvurma hakkınız da vardır.

Tıpta sıfır risk yoktur; her tıbbi tedavi riskler barındırır. Tedaviden sonra komplikasyonlar meydana gelirse, bu otomatik olarak sağlık uzmanınızın bir hata yapmış olduğu ve sorumlu tutulabileceği anlamına gelmez.

10. Destek ve danışmanlık hakkı

Bir sağlık kurumunda tüm kalışınız boyunca destek hakkınız vardır. Yakınlarınızdan destek alma ve çevrenizle irtibatınızı sürdürme hakkınız vardır. Ayrıca dışarıdan, örneğin bir hasta hakları örgütünden bir refakatçi de alabilirsiniz.

Evde tedavi görüyorsanız size yakın bir kişi size destek olup refakat edebilir. Bu kişi, size düzenli olarak günlük rutininizde yardımcı olabilir.

11. Organ ve doku bağışı

Henüz hayattayken, organlarınızı, nakiller için bağışlamak isteyip istemediğinize karar verme hakkınız vardır.

En az 2026 yılına kadar, bu konuda onay çözümü geçerlidir, yani: Vefat eden bir kişinin organları ve dokuları sadece, o kişi veya yakınları buna onay vermişse alınabilir. Muhtemelen 2026'dan itibaren İsviçre'de genişletilmiş itiraz çözümü modeli uygulanacaktır, bunun anlamı şudur: Her kişi, eğer hayattayken bağış yapmak istemediğini kayda geçirmediyse, prensip olarak organ ve doku bağışçısı kabul edilir. Bir kimse hayattayken bu konuda iradesini kayda geçirmediyse, tahmin ettikleri isteğini dikkate alarak merhumun yakınları karar verirler. Bir kişi iradesini kayda geçirmediyse ve yakınlarına ulaşılamıyorsa, ondan organ ve doku alınamaz.

Organ, doku ve hücre bağışları ücretsizdir; ticareti yasaktır.

12. Ölüm refakati

Hepimiz hayatımızı onurlu ve huzurlu bir şekilde tamamlama hakkına sahibiz. Hastalar hayatlarının son evresinde, tıbbi olarak anlamlı olan ve ilgili kişilerin istek ve ihtiyaçlarına göre düzenlenen tedaviler ve refakat desteği almalıdır. Amaç, yaşam kalitesini sonuna kadar korumak veya daha iyi hale getirmektir.

Hayatının sonuna yaklaşan insanların palyatif destek, yani semptom ve ağrı hafifletici tedaviler, konfor sağlayıcı bakım ve isteniyorsa makul bir psikolojik, sosyal ve ruhani refakat alma hakkı vardır. Ayrıca, sağlık hizmet sağlayıcılarına başvurduklarında kendilerine refakat edilmesi hakkına da sahiptirler.

13. Hastanın görevleri

Hasta olarak haklarınız olduğu gibi görevleriniz de vardır, örneğin karar verilen tedaviye uymak ve sağlığınızla ilgili önemli şeyler hakkında sizinle ilgilenen sağlık uzmanlarını bilgilendirmek gibi. Bu görevlerinizi yerine getirmeniz, tedavinizin kalitesine önemli ölçüde katkıda bulunur.

İletişime, karşılıklı güven ve saygıya dayanan aktif katılımınız sayesinde, sağlık ve sosyal yardım sektörünün uzmanları size, değerlerinize ve isteklerinize mümkün olduğunca uygun bir tedavi sunabilirler.

Daha fazla bilgi mi istiyor veya bir tavsiyeye mi ihtiyacınız var?

O halde “Hasta Haklarına Genel Bakış” isimli ayrıntılı broşürümüzü talep edebilir veya bulunduğunuz kantonun Sağlık Dairesine başvurabilirsiniz.

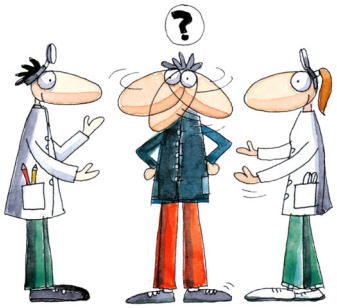

Bern, Freiburg, Cenerve, Jura, Neuenburg, Tessin, Waadt ve Wallis kantonları için bir tedbir.